

M.T. dy. n. 157 / lu. 247 1930.

KYMENLINNAN LINNOITUS.

Lid. n. 4/12-30.

Selostus linnoituksen asusta ja siellä
toimitettavan raivaustyön suunnitelma.

Muinaistieteellisen Toimikunnan puolesta kävi allekirjoittanut tarkastamassa Kyminlinnan entisen linnoituksen nykyistä asua ja yhdessä paikalle saapuneen Valtion pakolaishuoltokeskuksen edustajan, konttoripäällikkö Tirrasen, kanssa suunnittelemassa linnoituksen raivaamista ja puhdistamista. Tarkastus aiheutui siitä, kun Valtion pakolaishuoltokeskuksen puolesta ilmoitettiin, että Kyminlinnassa olevan keskitysleirin työvoimaa voitaisiin käyttää linnoituksen raivaamis- ja korjaustöihin, joten olisi mahdollista saada tuo verrattain laaja ja muussa tapauksessa suuria kustannuksia vaativa linnoitus saatetuksi siihen kuntoon, että sen säilyminen muinaismuistona olisi tulevaisuudessa mahdollinen.

Linnoitus on venäläisten rakennuttama insinöörikapteeni Schreitenfeldtin suunnitelman mukaisesti ja rakennustyöt alkoivat v. 1791. Haminan rauhan jälkeen linnoitus menetti merkityksensä, sen varustusten kunnossa pitämisestä vähitellen luovuttiin ja alue oli kasarmina venäläisvallan loppuaikoihin saakka. Suurin piirtein on linnoitus säilynyt verrattain hyvin, muodostaen erinomaisen eheän ja havainnollisen kuvan aikansa linnoitussyhteistä. Alkava ja paikoin pitkällekin ehtinyt rappeutuminen on kuitenkin huomattavissa ja senvuoksi olisi mitä suotavinta, että jatkuva raunioituminen mahdollisimman pikaisten toimenpiteitten kautta ehkäistäisiin. Senvuoksi olisi nyt esiintynyttä tilaisuutta käytettävä hyväksi.

Työn suorittamiseksi ehdotan seuraavaa:

1. Poistettaisiin varustuksilla kasvavat puut, joiden juuret ovat rakennusosien pahimpana uhkana. Puiden poistaminen on välttämätöntä kaikista linnoituksen muuratusta osista t.s. kiviseinämistä ja niiden reunoilta. Ulko- ja sisäpuolen multavallituksilta ei puuta tarvitse poistaa. Vallihautojen pohjasta ei puiden poistaminen ole välttämätöntä, mutta kuitenkin suotavaa ja jos puut tsältä halutaan kaataa tarvepuiksi saakoon se esteettömästi tapahtua. Puut olisi hakattava mahdollisimman lyhyeen kantaan. Työ olisi parasta aloittaa nyk. sisäänkäytävästä lähtien vasempaan eli itäänpäin, joten ensin raivattaisiin linnoituksen itäinen ja eteläinen osa, mikä on pahimmin puiden peittämä ja missä linnoitus eräiltä osiltaan (puolilynetit) on täydellisempää. Näin työn mahdollisesti keskeytyessä ainakin tämä tärkeä osa tulisi raivatuksi.

2. Linnoituksen sisäpuoli on vesiperäistä ja lentisen eli I bastionin muurissa on sisäpuolella n.s. Huumanlampi. Venäläisten aikoinaan rakentama viemäri lamasta Kyminjokeen on nyt tukentunut sillä seurauksella, että sadeaikana vesi nousee tukentuen läheisiin kasematteihin, jotka ovat suuresti turmeltuneet, osittain luhistuneetkin. Viemäriin perkaaminen ehkäisisi likaveden kasaantumisen linnoituksen sisälle, veden nousun kasematteihin ja läheisen ympäristön soistumisen.

3. Rakemusten joukossa on erään tiilisen rakennuksen jätteet (aikaisemmin pölvähti, sittemmin sotilasarakennus). Kun siinä olevat tiilet vielä olisivat käyttökelpoisia, olisi toivottavaa, että tiilet puhdistettaisiin ja toimitettaisiin suojaan esim. ehjänä säilyneisiin kasemattiholveihin, josta ne olisivat linnoituksen korjaustöitä varten saatavissa.

Helsingissä marraskuun 24 päivänä 1930.

J. Kronqvist